

ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง

FACTORS EFFECTING SUSTAINABLE ECO-TOURISM OF KOH-CHANG

ดำรงชัย ชีวะสุขะ สุรศักดิ์ จิรวัตตรมมงคล และ ดิน ปรัชญพฤทธิ์

Dumrongchai Chevasukha, Surasak Jirawatmongkol, and Tin Pracsyapruit

หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยผลักและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง 2) ศึกษากรอบแบบจากปัจจัยผลักและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง และ 3) เพื่อสังเคราะห์ได้รูปแบบจากปัจจัยผลักและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้างตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination การวิจัยนี้ใช้การวิจัยค่าแบบผสมผสานด้วยวิธีการดำเนินวิธีวิจัยแบบผสมวิธีทั้งแบบคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีบุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน รวมทั้งการสนทนากลุ่มกับ 8 กลุ่มพันธมิตร กลุ่มละ 12 คน และวิธีการเชิงสำรวจ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยผลักและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง สรุปประเด็นได้เป็น 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยผลัก พิจารณาในแง่มุมมองของการสื่อสารด้านข้อมูลเพื่อส่งเสริมปัจจัยผลักด้วยการสื่อสารโฆษณาเพื่อสร้างประสบการณ์ลูกค้าสู่การสร้างแบรนด์ในลักษณะรายเดือน 2) ส่วนปัจจัยดันพิจารณาในแง่มุมมองของการใช้การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์และแบรนด์ 3) สร้างประสิทธิภาพแห่งความเป็นรูปธรรมด้วยการจัดการตลาด ตลอดจน 4) ดึงการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและตามเกณฑ์สมรรถนะของผู้ประกอบการ 6 มาตรฐานขององค์การท่องเที่ยวโลก และนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพข้างต้นมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบเชิงกระบวนการทัศนียภาพยุทธศาสตร์เพื่อการจัดการรณรงค์สร้างภาพลักษณ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ซึ่งเรียกว่า “GOOD GREEN” หรือเขียวขจีที่ดี พบว่าระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ABSTRACT

The research had objectives as follows: 1) to study push and pull factors affecting sustainable eco-tourism of Koh-Chang, 2) to study the guideline model from push and pull factors affecting sustainable eco-tourism of Koh-Chang, and 3) to synthesize guideline model from push and pull factors for launching campaign enhancing of Project Strategy of Low Carbon Destination of the Special Administrative Development Unit for Sustainable Tourism. This research applied qualitative research

method by carrying out in-depth interview with key informants for totaling 10 persons and also applied focus group research method with 8 groups by purposive sampling of 12 persons per each group from 8 alliance groups. The quantitative research method conducted survey research where sample group of 450.

From the results of qualitative research by in-depth interview, it showed that the push factors and the pull factors affecting sustainable eco-tourism of Koh-Chang, it was addressed to be tangible consisting of 4 concrete framework; 1) push factors enhancing informative communication for promoting of advertising communication for creating tourist experiences to build monthly brand; 2) pull factors implementing in public relations communication for attractive image construction and brand; 3) efficiency construction of marketing management; and 4) environmental management and World Tourism Organization criteria standard for tourism entrepreneur. The researcher then examined the model guideline for launching campaign Sustainable Tourism image of Koh-Change based on the result of “GOOD GREEN” and found that the opinion of sample group in the overall perspective was at the most agreement level with the mean of 3.40.

คำสำคัญ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างยั่งยืน เกาะช้าง

ความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 เป็นต้นมา ทูกรัฐบาลของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้ให้กับประเทศจากรายได้ของการท่องเที่ยวด้วยการบรรจุไว้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 11 ฉบับปัจจุบัน ประจำปี พ.ศ. 2555 – 2559 ได้กำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาภาคบริการให้เสริมสร้างและยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและชุมชน เพื่อเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศและเป็นแหล่งรายได้กระจายสู่ท้องถิ่นเพื่อกระจายผลประโยชน์ที่สร้างการพัฒนาได้ทั่วถึงและเป็นธรรม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11, 2554) ดังนั้น จึงให้ความสนใจกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นเกาะหรือ “เกาะท่องเที่ยว” ซึ่งจะศึกษาเชื่อมความสัมพันธ์กับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนต่อไป เพื่อหาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดหรือนำสู่แนวทางจัดทำทรรชนะแม่แบบหรือตัวแบบการสร้างหรือพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนให้กับสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งเป็นเกาะหรือเกาะท่องเที่ยว ที่การวิจัยนี้นำมาเป็นกรณีศึกษาคือ “เกาะช้าง” จังหวัดตราด

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า การวิจัยเพื่อศึกษาค้นหาข้อมูลในเชิงกลุ่มเล็กของปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้างตามแนวทางยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ภายใต้แนวคิด Community Benefiting

Through Tourism (CBTT) และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้าง คือ โครงการ Low Carbon Destination ซึ่งมีความสอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยั่งยืนทั้งในระดับโลก (World Class Destination) และระดับนานาชาติที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะนำผลการศึกษาที่อ้างอิงเชิงฐานข้อมูลในการนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้างได้ต่อไป ทั้งในประโยชน์เชิงวิชาการที่ผู้วิจัยจะนำเสนอ “น่านฟ้าใหม่ของแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” ด้วยแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบเกาะ นอกจากการที่ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวคิดใหม่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังจะได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนด้วยการพิจารณาแนวคิดใหม่ทางปัจจัยที่สร้างความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆ อีกเช่นกันด้วยปัจจัยผลักและปัจจัยดัน (Push & Pull Factors) ตามแนวคิดระดับโลกและระดับนานาชาติแล้ว ยังจะได้นำรูปแบบของรูปธรรมหรือผลในการนำไปใช้ประโยชน์ของทฤษฎีแม่แบบหรือรูปแบบจากระดับโลกและระดับนานาชาติมาเป็นแนวทางที่จะสร้างรูปธรรมการดำเนินงานวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ที่เป็นแบบอย่างหรือ Best Practice ได้อีกด้วย

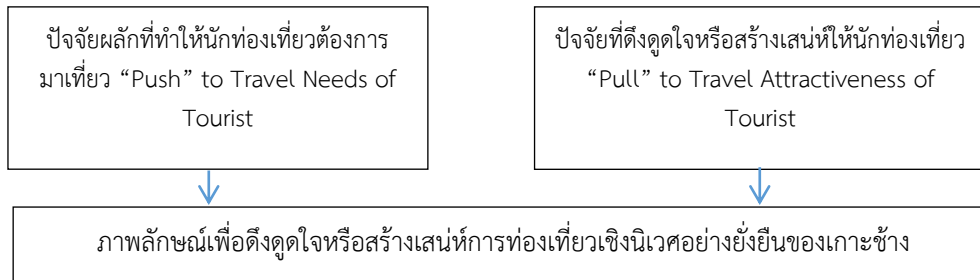
โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. ปัจจัยผลักและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้างอย่างไร
2. รูปแบบ Good Green มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้างอย่างไร
3. วิเคราะห์รูปแบบจากปัจจัยผลักและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวตามโครงการ Low Carbon Destination ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยผลักและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้างตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)
2. ศึกษารูปแบบจากปัจจัยผลักและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้างตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ภายใต้สมมติฐานที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การภาครัฐและภาคเอกชนในการใช้รูปแบบ “GOOD GREEN” จากปัจจัย (ปัจจัยผลักและปัจจัยดัน) ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะช้างแตกต่างกัน
3. เพื่อสังเคราะห์ได้รูปแบบจากปัจจัยผลักและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้างตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Informants) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ เอกชน ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เชี่ยวชาญและผู้ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง จำนวน 10 คน ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้ให้ข้อมูลหลัก และเพื่อให้เกิดความเชื่อถือในผลการวิจัยมากยิ่งขึ้น ก็จะใช้วิธีการสนทนากลุ่มเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการสนทนากลุ่มจาก 7 กลุ่มพันธมิตรการพัฒนาเกาะช้าง ได้แก่ กลุ่มบริษัทนำเที่ยว โรงแรมรีสอร์ท ภัตตาคาร ร้านอาหาร คมนาคมขนส่ง อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และประชาคมชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 คนต่อกลุ่ม หลังจากได้ข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มสังเคราะห์เป็นรูปแบบจากปัจจัยผลักดันและปัจจัยดันที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ที่ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้างจะต้องจัดการตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ซึ่งเกาะช้างก็อยู่ในพื้นที่พิเศษดังกล่าวด้วย จึงต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์และโครงการดังกล่าว

การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวในประเทศไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดตราดที่เคยท่องเที่ยวเกาะช้างมาแล้ว 1 ครั้ง ด้วยตาราง Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.5 จึงได้จำนวนตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ประมาณ 400 คน หรือ 400 ตัวอย่าง แต่ใช้จำนวนเก็บรวบรวมตัวอย่าง 450 ตัวอย่าง เพื่อกรณีมีปัญหาในการเก็บข้อมูล

การหาค่า Reliability ของแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) จำนวน 40 ชุด เพื่อนำคำตอบที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach's Coefficient Alpha, 1990) ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8521

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงอนุมาน ด้วยค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบ One-Way ANOVA (F-test) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ .05 ในกรณีที่พบความแตกต่างดำเนินการเปรียบเทียบและวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยหลักและปัจจัยต้นที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination ขององค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) สรุปประเด็นได้เป็น 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยหลัก พิจารณาในแง่มุมมองของการสื่อสารด้านข้อมูลเพื่อส่งเสริมปัจจัยหลักด้วยการสื่อสารโฆษณา ส่วนปัจจัยต้นนั้นใช้การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์และแบรนด์ และสร้างประสิทธิภาพแห่งความเป็นรูปธรรมด้วยการจัดการด้านการตลาด และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และตามสมรรถนะของผู้ประกอบการตาม 6 มาตรฐานขององค์การท่องเที่ยวโลก

2. การศึกษารูปแบบ “GOOD GREEN” จากปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบ GOOD GREEN ดังกล่าวใน 5 อันดับแรก มีค่าเฉลี่ยเกิน 3.50 ถือว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และระดับความคิดเห็น 5 อันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 ถือว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก แสดงว่ารูปแบบ “GOOD GREEN” ดังกล่าวนี้มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า

1) กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย มีอายุอยู่ช่วงผู้ใหญ่วัยต้น รองลงมาคือ วัยใกล้กลางคนในช่วงอายุ 35 – 44 ปี ระดับการศึกษาจะพบว่า ส่วนใหญ่เกินครึ่งมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สำหรับทางด้านอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมาเป็นกลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 30,000 บาท รองลงมา รายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท

2) ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบ “GOOD GREEN” ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ “GOOD GREEN” จากปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า เพศหญิงและเพศชาย อยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกช่วงอายุมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” จำแนกตามระดับ

การศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” จำแนกตามอาชีพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกอาชีพมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” และจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกระดับรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด”

3) การทดสอบสมมติฐาน พบว่า

(3.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การภาครัฐและภาคเอกชนในการใช้รูปแบบ “GOOD GREEN” จากปัจจัย (ปัจจัยผลึกและปัจจัยต้น) ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อบทบาทขององค์การภาครัฐและภาคเอกชนในการใช้รูปแบบ “GOOD GREEN” จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ชาย (n = 220)		หญิง (n = 230)		t-value	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ภาพรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย	3.32	0.30	3.40	0.30	-3.302	0.001

(3.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การภาครัฐและภาคเอกชนในการใช้รูปแบบ “GOOD GREEN” จากปัจจัย (ปัจจัยผลึกและปัจจัยต้น) ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อบทบาทขององค์การภาครัฐและภาคเอกชนในการใช้รูปแบบ “GOOD GREEN” จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F-Ratio	p
ภาพรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามอายุ	ระหว่างกลุ่ม	0.300	5	0.060	0.700	0.631
	ภายในกลุ่ม	32.244	444	0.104		
	รวม	37.544	449			
ภาพรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.260	2	0.130	1.547	0.214
	ภายในกลุ่ม	37.305	447	0.083		
	รวม	37.565	449			
ภาพรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	0.200	5	0.037	0.445	0.817
	ภายในกลุ่ม	37.346	444	0.084		
	รวม	37.533	449			
ภาพรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	ระหว่างกลุ่ม	0.227	5	0.045	0.541	0.745
	ภายในกลุ่ม	37.305	444	0.104		
	รวม	37.533	449			

3. การสังเคราะห์รูปแบบ “GOOD GREEN” สามารถสังเคราะห์เป็นรูปแบบเชิงกระบวนการทัศน์ยุทธศาสตร์เพื่อการจัดการรณรงค์สร้างภาพลักษณ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ที่ประมวลแล้วได้ชื่อว่า “GOOD GREEN” เชี่ยวชาญที่ดี

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยหลักและปัจจัยต้นที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

1) ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง อภิปรายผลดังนี้

(1) ปัจจัยกฎหมายหรือกฎระเบียบ พบว่า การมีกฎหมายหรือกฎระเบียบต้องเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ทางการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง ตามแนวคิดขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (Un-World Tourism Organizations) และยังมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และ 11 อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของดำรง วัฒนา ในยุทธศาสตร์การสร้างคามเข้มแข็งของชุมชนและสังคม หรือการสร้างคามมั่นคงของ

เศรษฐกิจชุมชนด้วย ซึ่งผลการวิจัยทางด้านปัจจัยนี้ก็มีความคิดเห็นว่า การสร้างสังคมอยู่ดีมีสุขแบบคาร์บอนต่ำจะต้องสร้างวิสาหกิจชุมชนหรือเศรษฐกิจชุมชนด้วย ที่มีการสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสร้างความร่วมมือเพื่อสู่การสร้างรายได้ทักษะวิชาชีพให้กับชุมชน

(2) ปัจจัยการลงทุน พบว่า นอกจากการยึดถือตามกรอบบูรณาการขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) แล้ว และการมองผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจเพื่อสร้างวิสาหกิจชุมชน แต่ยังคงต้องมองผลประโยชน์ของปัจจัยการลงทุนต่างๆ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ทางสังคมและชุมชน ตลอดจนเรื่องทางเลือกสาธารณะที่ก่อผลกระทบต่อความมั่นคงชุมชนได้

(3) ปัจจัยบริบทของเกาะช้างด้านสุนทรียภาพ พบว่า นอกจากทำตามเป้าหมายขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ในเรื่องการพัฒนาเชิงอนุรักษ์ มีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนแล้ว และมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) และฉบับที่ 11 (2555-2559) แล้ว ยังต้องสร้างให้เกาะช้างสร้างบริบทความเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบเกาะสู่ระดับ World Class

(4) ปัจจัยการสร้างประสบการณ์แหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว พบว่า การสร้างประสบการณ์ให้กับเกาะช้างเป็นเกาะสีเขียว เพื่อบรรลุของสังคมหรือเมืองคาร์บอนต่ำตามนโยบายผู้ว่าราชการจังหวัดตราดแล้ว การสร้างประสบการณ์ให้กับเกาะช้างต้องใช้หลักการตลาดและการสร้างแบรนด์มาใช้ควบคู่กับการเดินตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

(5) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบนวัตกรรม ถือว่าผลการวิจัยสืบเนื่องมาจากทุกปัจจัยข้างต้นเสมือนเป็นปัจจัยบูรณาการที่ผลการวิจัยพบว่า เป็นการบูรณาการวิสัยทัศน์ผู้ว่าราชการจังหวัดตราด และจากภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน เพื่อสร้างวิสาหกิจชุมชนให้ชุมชนเข้มแข็งสู่การสร้างภาพลักษณ์ไปยังปัจจัยต่อไปคือ การสร้างภาพลักษณ์ในการเป็นการท่องเที่ยวสีเขียวหรือกรีนทัวริซึม (Green Tourism)

(6) ปัจจัยการท่องเที่ยวสีเขียว ถือว่าปัจจัยนี้เป็นปัจจัยหลักที่เป็นเสมือนผลรวมหรือผลลัพธ์ของปัจจัยหลักข้างต้น

2) ปัจจัยต้นที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง อภิปรายผลดังนี้

(1) ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว พบว่า การจัดการโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวต้องเข้าถึงความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของนักท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่มมุ่งสร้างความภักดีการท่องเที่ยว ดึงดูดให้มาเที่ยวซ้ำอีก และการสร้างวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนแนวทางของตัวชี้วัดของความสำเร็จโครงการ Low Carbon Destination

(2) ปัจจัยการจัดการคุณภาพการให้บริการ พบว่า ต้องยึดแนวทางการท่องเที่ยวสีเขียว การจัดการสิ่งแวดล้อมและเกณฑ์การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ตามมาตรฐานสากล การดูแลเอาใจใส่นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การบริการด้วยความเอื้ออารี ฉันทมิตร ความรับผิดชอบในการบริการที่ไม่เอาเปรียบลูกค้า ตลอดจนความพร้อมด้านบริการเครื่องมือสื่อสาร เพื่อสร้างห่วงโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพในการให้บริการที่สร้างคุณภาพการบริการ

และความพึงพอใจสู่การรักดีแหล่งท่องเที่ยว และสำคัญสุดคือ คุณภาพการให้บริการที่ผู้ประกอบการต้องจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการต้องเป็นไปตาม 6 มาตรฐานที่องค์การท่องเที่ยวโลกกำหนดไว้ด้วย

(3) ปัจจัยการสร้างโอกาสทางธุรกิจ พบว่า ต้องอาศัยแนวคิดของงานวิจัยของมาเลเซียที่ถูกยกย่องในระดับโลกลงเผยแพร่ทั่วโลกของจัฟฟาร์ มัสตรา และสร้างเสน่ห์สุนทรียภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวต่างชาติและสร้างเสน่ห์ยามราตรีด้วยการมีความปลอดภัยและใช้ชีวิตอย่างสะดวกสบาย ตลอดจนการสร้างคุณสมบัติของจุดขายทั้งด้านวัฒนธรรม กิจกรรมของการท่องเที่ยว การสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น หรือชุมชน และการกำจัดขยะที่ส่งผลกระทบต่อน้ำเสีย รวมถึงการนำทรัพยากรธรรมชาติมาสร้างความโดดเด่น และสุนทรียภาพการออกแบบตามโครงการ Low Carbon Destination ด้วย

(4) ปัจจัยนวัตกรรมการจัดการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยว พบว่า เป็นปัจจัยที่มุ่งสร้างภาพลักษณ์เพื่อสู่การสร้างแบรนด์เกาะช้าง และสร้างความรักดีให้กับนักท่องเที่ยวด้วยการสร้างวัฒนธรรมใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวเกาะช้างให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวได้ตลอดเวลาเพื่อก่อนนอกเหนือจากการสร้างภาพลักษณ์และแบรนด์แล้วยังจัดความหวาดกลัวภัยการเมืองไทยที่ยังไม่มีความเสถียรภาพนักด้วยการใช้เทคโนโลยีสื่อใหม่หรือ Social Media ตลอดจนบูรณาการ 3 ปัจจัยข้างต้นเช่นเดียวกับปัจจัยหลัก

2. การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 รูปแบบจากปัจจัยหลักและปัจจัยต้นที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย โดยส่วนใหญ่จะมีชีวิตอยู่ในช่วงอายุ 25 – 34 ปี และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และมีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 15,001 – 30,000 บาท ถือว่าฐานะค่อนข้างดี ดังนั้น ผลการวิจัยเรื่องนี้จึงสามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการยอมรับรูปแบบ “GOOD GREEN” มีความเป็นเหตุเป็นผลได้ดี ความคิดเห็นที่ได้ไม่เอนเอียงมากเกินไปจนเป็นความคิดเห็นหรือผลการวิจัยของเพศใดเพศหนึ่ง อายุช่วงใดช่วงหนึ่ง ระดับการศึกษาใด การศึกษาหนึ่ง และรายได้ต่อเดือนประเภทใดประเภทหนึ่ง จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนั้นไปที่การพัฒนาคนและบทบาทของภาครัฐ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนคือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

3. การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบจากปัจจัยหลักและปัจจัยต้นที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง ตามยุทธศาสตร์ของโครงการ Low Carbon Destination ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายดังนี้

G (Government Support: การสนับสนุนจากรัฐ) มีความสอดคล้องกับแนวคิดของกรอบแผนงานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาครัฐ ที่แสดงให้เห็นการเน้นของนโยบายภาครัฐในเรื่องการวางนโยบายเป็นแนวทางเดียวกันในการกำหนดเป็นนโยบายระดับชาติ เน้นการลงทุนผลิตหรือสร้างความเสมอภาคด้านบริการและกระหน่ำสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด จัดเครือข่ายครอบคลุมทุกส่วนทุกระดับ สร้างความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจติดตามและประเมินผลจนกระทั่งได้รับ

และจัดสรรประโยชน์ ดูแลสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทำการแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับระเบียบ และพัฒนากฎหมาย รวมถึงงบประมาณภาครัฐที่เอื้อต่อการสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วน

O (Outside-In Approach: การพิจารณาจากความต้องการของผู้บริโภค) มีความสอดคล้องกับการวางกรอบนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ของการตลาดการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

O (Organization Support: องค์กรที่ส่งเสริม) มีความสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารการจัดการรอบบูรณาการฯ ไปสู่การปฏิบัติขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

D (Diamond Model: แม่แบบเพชร) เป็นแนวคิดของ Michael E. Porter (1990) ถูกนำมาใช้เป็นคลัสเตอร์การท่องเที่ยวของเกาะช้าง จังหวัดตราด

G: Growth of Sustainable Service Quality: การเติบโตอย่างยั่งยืนของคุณภาพการบริการ การสร้างแนวคิดของตัวองค์กรประยุกต์กับแหล่งท่องเที่ยวหรือสินค้า ที่เรียกว่า “The Service Concept”

R: Revolving Standards: คิดใคร่ครวญระดับมาตรฐาน มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Johnston & Clark (2005) กับปัจจัยของคุณภาพบริการต่อไปนี้เป็น ปัจจัย Service Facilities, Aesthetics ที่เป็นปัจจัยสำคัญของ Service Package ของการสร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยวไว้ก่อนหน้า Previous Experience Available และการสนองตอบต่อมาตรฐานการท่องเที่ยวขององค์การการท่องเที่ยวโลกคือ เป็นความรับผิดชอบต่อ Responsiveness และแสดงออกซึ่งความสามารถหรือสมรรถนะของคุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการด้วย The Ability of Service Quality

E: Engagement of Familiarity: สร้างความผูกพันสนิทสนม มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Daniel Goldman (1998) ในการสร้างความฉลาดเชิงนิเวศ (Ecological Intelligence) ของผู้บริโภค

E: Enhance of Successful Support: เพิ่มพลังความสำเร็จ มีความสอดคล้องกับ Margolius & Salafsky (1988) ในงานวิจัยที่พัฒนาเป็นหนังสือคู่มือการวางโครงการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน Measure of Success และองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO, 1993) และ UNEP (United Nations Ecotourism Programme)

N: Nurturing Development: การพัฒนาเอาใจใส่ มีความสอดคล้องกับ Salafsky & Margoluis (1998) และ Low Carbon Societies (LCCSs) in Asia (2012) ที่วางโครงการสร้างสังคม Low Carbon ให้เกิดในเอเชียด้วยการตระหนักเพื่อเติมเต็มสังคมคาร์บอนต่ำด้วยการวางบทบาทของรัฐบาล ของภาคเอกชน ภาคประชาชน และความร่วมมือที่พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่จะสร้างประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร ทั้งเทคโนโลยีใหม่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างสรรค์วิถีชีวิตและออกแบบคุณภาพการให้บริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะภาคเอกชน

- 1) ควรมีองค์กรบริหารจัดการการพัฒนาบุคลากรที่สร้างความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว และคุณภาพการบริการ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนให้กับเยาวชน ตลอดจนขอความร่วมมือทุกภาคส่วนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของเกาะช้าง
- 2) จัดเจ้าหน้าที่มาดูแลเรื่องการคมนาคมโดยตรง การขับซิปรถ จอดรถ การเดินเรือ จอดเรือ ความปลอดภัย การกำหนดตารางเวลาเดินเรือ และการเข้า-ออกให้ตรงตามเวลา รวมถึงจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
- 3) พัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค ไฟฟ้า ถนน การจัดระบบน้ำประปา รวมถึงการส่งเสริมระบบขนส่งมวลชนเพื่อการท่องเที่ยว การจัดโซนนิ่ง การใช้ที่ดินเสถียรสร้าง Green Buildings รวมถึงการรักษาความสะอาดของชายหาด
- 4) การรณรงค์อย่างจริงจังในการใช้พลังงานในชีวิตประจำวันแบบ Small Office Home Office และการรณรงค์ให้ครอบครัวหนึ่งมีศักยภาพลดคาร์บอนได้ถึงร้อยละ 50

ข้อเสนอแนะภาครัฐ

- 1) ควรเพิ่มสัญญาณจราจร พัฒนาปรับปรุงถนนรอบเกาะและแหล่งสำคัญของการท่องเที่ยว ตลอดจนการประชาสัมพันธ์จุดเด่นของเกาะช้าง
- 2) ควรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อาทิเช่น ปะการัง การตัดไม้ทำลายป่า การรุกรานชายทะเล และสร้างความโดดเด่นของอารยธรรมนับล้านปีของธรณีวิทยาของเกาะช้าง ตลอดจนพัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรมด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน
- 3) ควรมีการเพิ่มผลผลิตจากการเกษตร พัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งสนับสนุนและเพิ่มพื้นที่การทำนา ทำไร่ และสวนผลไม้
- 4) การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว รักษาความสะอาดบริเวณชายหาด ควบคุมราคาสินค้า ตลอดจนส่งเสริมองค์กรชุมชนของเกาะช้าง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไปในอนาคต

- 1) ศึกษาความเป็นไปได้ในการผลักดันการสร้างกระแสชาตินิยมในธุรกิจการท่องเที่ยว หรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- 2) ประเมินผลหลักสูตรผู้ประกอบการที่งานวิจัยนี้ได้นำร่องเสนอและเทศบาลตำบลของเกาะช้าง 9 เพื่อกำหนดไว้ในนโยบายเพื่อสอดคล้องกับโครงการของสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
- 3) ควรมีการศึกษาในรูปแบบของการฉายภาพอนาคตด้วยเทคนิค Delphi หรือ Ethenographic Future Research ของงานวิจัยเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ กับการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บรรณานุกรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). (2550). **ยุทธศาสตร์การ
พัฒนาประเทศ**. สืบค้นจาก [http://www.ddd.go.th/Thai-html/05022007/PDF
/PDF01/005.pdf](http://www.ddd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/005.pdf)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) (2557). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ**. สืบค้นจาก <http://www.ddd.go.th/th-TH/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ-ฉบับที่-11-พ.ศ.-2555-2559/>

Cronbach, Lee. J. (1990). **Essentials of Psychology Testing**. 5th ed. New York : Harper Collins Publishers Inc.

Goleman, Daniel A. (1998). **Emotional Intelligence**. New York : Bantam Book.

Johnston, Robert, & Clark, Graham. (2005). **Service Operations Management: Improving Service Delivery**. 2nd ed. England: Prentice-Hall.

Low Carbon Societies (LCSs). (2012). Ten Actions toward Low Carbon Asia. In **Low-Carbon Asia Research Project**. pp. 1-43.

Porter, Michael E. (1990). “The Competitive Advantage of Nation.” **Harvard Business Review**. (March-April), 73-91.

Salatsky, Nick & Margolius, Richard. (1998). **Measure of success: Designing, Managing & Monitoring Conversation & Development Projects**. Covelo, CA.: Island Press.

WTO (World Tourism Organization). (1993). **Sustainable Tourism Development**. USA: WTO Publications.

Yamane, Taro. (1973). **Statistics : An Introductory Analysis**. 3d ed. New York : Harper and Row Publication.